

VĚTRNÍK

Vydává MNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - roč.II. - č.4.

Vysoké n. Jiz. 25.4.1969.

Dobrá věc se podařila.

Pohled do zákulisí.

" Na tý louce zelený " bylo mnoho lidí, líbila se. Odcházeli spokojeni. Starší a střední generace si zavzpomínala při prvních akordech známých melodií na své mládí a honem v duchu počítala, kolik jí bylo tenkrát let.

Ale podívejme se do zákulisí, do té kuchyně paní Thálie, kde to stále vře a kypí. Zde máte předpis, jak takovou hru " upéci ".

Dej do toho 51 lidí / celkem /,
z toho herců 10 / hlavních /,
baletek a tanečníků 20,
muzikantů 14 / včetně pana kapelníka /,
ostatních důležitých osob 9 / scéna, světla, masky, text, výprava,
choreografie, inspicie, klavír /,
odzkoušej přes 2.000 / slovy - dvatisíce / hodin,
odmuzicíruj přes 200 / slovy dvěstě / hodin,
podle potřeby chuť a už si divák může pochutnat " Na tý louce zelený ! "

Opět se potvrdilo, že vysočtí stále žijí svým " tyjátkem " a ochotně pomohli kde nebo o co byli požádáni našimi ochotníky. Dlužno připomenout práci paní Marie Vodseďákové, která ušila 4 kompletní kostýmy baletek, 2 kostýmy pro víly a 8 organtínových sukní. To ve svých 93 a půl letech ! Nejstarší vysocká občanka se takto také podílela na receptu, jak " upéci " hru a svou špetkou dochutila pokrm pro radost a potěšení.

Světelná efektní reklama nad vchodem Krakonoše zvala lákavě obecenstvo na všech vyprodaných představeních. Tam jim mimo jiné naši ochotníci zazpívali:

Nemáme stesky rádi,
jdem na to zvesela,
na d á v á j e n a r a d í
t e n , k d o n i c n e d ě l á.
Vtip nikdo vzít nám nesmí-
zahrajem " Louku " zas
pro smích a náladu,
pro diváky,
pro baletky, pro zpěváky,
pro radost všech věrných návštěvníků.
Zde hraje rád každý z nás.

Mj.

Vzpomínky na Vysoké.

Moje maminka, dcera rolníka ze Staré Vsi, provdala se do Bosny. Vždy za několik let se vypravila na další cestu do Čech, aby navštívila své rodiče, kteří se ve stáří odstěhovali do Vysokého n. Jiz. Bylo mi tenkrát asi pět let, když jsem poprvé s maminkou navštívila Vysoké. Děťatví uběhlo jako sen a když otec v roce 1905 v Banjaluce zemřel, odstěhovaly jsme se do Záhřebu a po roce pobytu do Brna.

Pokud žila babička a teta Marie, prožily jsme vždy malé chvíle lehkého pobytu ve Vysokém. Vzpomínám si na pěkné výlety do Kigrinova háje. Studenti tam přivezli na vozíku náčiní na vaření a též maminka, dámy vařily kávu nebo čaj a roznášely i zákusky. V lese bylo krásně, mládež tam přednášela i zpívala, tančila se čtveřky, hudba hrála a každý se veselil. Byl pak čas jít domů, stmívalo se. Studenti i vysoká mládež se seřadili a šli za zpěvu napřed a staří se ubírali za nimi. Večer byla taneční zábava.

V roce 1913 předvedli studenti na Petruškových vrších hru studentů. Hra "Král a uhlíř" šli Pohádka o štěstí. Hra byla pěkně nacvičena a mezi skalami se královské oděvy a dým ploužící se lesem z kovářovy chatrče dobře vyjímaly. Hudba pěkně hrála a stánky lákaly k nejrůznějším občerstvení.

Tenkrát o prázdninách bývalo ve Vysokém zásluhou studentů veselo a ve vzpomínkách se nám vrací dávný první máj.

... Jdeš údolím i kopcem, slunnou cestou jdeš,
na tíživé myšlenky rád zapomeňš.
Na hory hledíš, jimiž ověnčen je kraj
a v srdce tvé se vrací dávný první máj i...

Pavlaína Halmichová, Praha.

Z vamberčické pouti.

Dne 27. března sešli jsme se v muzeu na poslední besedu zimního období, nazvané "Život mládeže před 70 lety." Tuto velmi pěknou besedu připravil p. řed. Pavlík, vzpomínky z díla prof. Skrbka přednesla p. Hnyková s žákyněmi recitačního souboru. Vzpomínalo se, jak se mládež bavila, žila, jaké byly církevní slavnosti a byla i zmínka o procesích do poutních míst.

O takovém procesi na pouť mi ráda vyprávěla moje teta. Když byla asi děvče 10tileté, vzala si ji s sebou maminka, moje babička, do Vamberka na pouť. Předem jí nakazovala, aby si vzala pohodlné boty, že je to dlouhá cesta. Jaképak pohodlné boty, když měla jedny. Brzy po půlnoci se sešli lidé u kostela a vydali se na cestu. Již se nepamatují, kudy šli, jen vím, že se také kousek svezli vlakem, ale většina se šlo pěšky. Každý si vzal na cestu chleba, do držánku kafe a babička vzala tetě s sebou nějaké "mrzáky", to byly housky, které se dědečkovi - pekaři tvarově nepovedly a nedal je k prodeji do krámu. Cesta jim pomalu ubíhala, nohy bolely, slunce páliło... Když už se blížili k Vamberku a šli širokou poutní cestou, neminuli bez povšimnutí ani jednu sochu, která stála při cestě. U každé se zastavili a průvodce těchto poutníků, zvaný celfotr, se pomalu dílal a zazpíval: "Svatý Josefe, oroduj za nás, svatý Floriáne, oroduj za nás... atd." Stalo se, že přišli k jedné soše a tu opravdu nepoznal, co je

to za svatého. Stojí tak bezradně a tu jde proti nim nějaký mladík s batchem na zádech. Pan celfotr pozdravil a zeptal se toho mladíka, co prý je to za svatého. Jestli tento mladík česky nerozuměl, nebo nevěděl, ale pokrčil rameny a ledabyly odpověděl: "Ich weiss nicht." Celfotr zdvořile poděkoval, sepnal ruce a zvučným hlasem zapěl: "Svatý Vajsnichta, oreduj za nás". Babička nemohla udržet smích. Teta se na ni obrátila: "Maminko, proč se smějete?" "I mlč, duče, modli se a nekoukej po mně." Víc se o tom nemluvalo.

Až když po 3 letech šla teta do Polubného na handl, jak se tenkrát říkalo, vyprovázela ji dědeček, který ji měl se všech dětí nejraději, a na rozcestí u Tomášova kříže ji položil ruku na hlavu a řekl: "Mařenko, buď hodná, poslušná a nezapomeň se večer pomodlit, ale k svatému Vajsnichtu se modlit nemusíš jako ve Vamberkovicích."

Tím jí byla tato příhoda vysvětlena a často na ni ráda vzpomíná.

L. Machytková.

R ů z n é z p r á v y .

Dramatický odbor OB Krakonoš upozorňuje, že se v nejbližší době ustaví Svaz českého amatérského divadla/Všichni, kdo se chcete stát členy, hlase se u Jiřiny Doubalíkové v muzeu.

Velkou pozornost vzbudil vyřezávaný betlém Edvarda Hladíka ze Tržce. Betlém byl zapůjčen Vlastivědnému muzeu ve Vysokém n. Jiz. na výstavku "Vánoce v horské chalupě" panem Josefem Hladíkem z Bohdanče, jehož je spolu se sestrou Annou Slavíkovou majitelem.

Od 20. prosince 1968 do 12. dubna 1969 navštívilo tuto výstavku celkem 1986 lidí. Z toho 907 jednotlivě, 1079 ve 20 výpravách a 7 cizinců: 2 Angličani, 2 Belgičani, 1 Dán a 4 Němci.

Několik dubnových narozenin.

- 1. dubna se dožila p. Marie Nigrinová 80 let.
- 14. dubna oslavila p. Františka Nečásková své 87. narozeniny.
- 25. dubna se dožívá p. Božena Mařatková 81 let.

Všem jmenovaným přejeme do dalších let hodně zdraví.

Úmrtí.

- 8. dubna zemřel p. František Novák ve věku 83 let.
- 11. dubna zemřela p. Anna Ulmanová ve věku 81 let.
- 15. dubna zemřel p. Josef Neřuka ve věku 66 let.

Jeden měsíčně .

Bylo to v zejména roku 1940, kdy do Vysokého přišla pobejt na krátkéj zimní vodučinek známá herečka Jiřina Štěpničková.

Po večerí často poseděla při černý mletě a cigaretě, aby v klidu studýrovala hánou svou roli. To se ví, že šenkouna u Landverů nebyla v ten čas nikdy prázdná, bejvali tam většinou strejci ze "zabraného" a vždycky se pěkně poučalo a koukalo po "luftákách."

Jeden vobčan ze sousední vesnice, kerýmu se říkalo "Lítající chrup", protože měl ty zuby volný a dyž mluvil, měl v hubě aspoň čtyři řady zubů, sá všim ty pěkný ženský u vedlejšího stolu a poučá: Slečno, neseďte tam tak sama a pote si k nám přisednout! - Ale vona nic a šenkýř strejce napomíná, že ať hosta neruší a neovtáží. Když na slečnu vobčan promluvil ještě asi dvakrát, řekla Jiřina Štěpničková jemně: Promiňte, pane, já studuju.

Strejce se strašně rozesmál a poučá: To se podvejme, to sem ještě poslyšel! Já myslel, že se v hospodě jen chlástá, ale vono se taky studuje!

Naši herečce to zacukalo koutky, ale šenkýř znovu napomenul vobčana a řek: Jene, buď slušnej, to je přece naše známá herečka Jiřina Štěpničková!

A, vono mně bylo diuný, slečno, voďkud já ten váš ksicht znám! - řek honem Jan.

To už se naše milá Jiřinka neuderžela, rozesmála se, opravdu přisedla a se strejcem se do půlnoci pěkně pobavila.

Ze zápisníku šenkýře Josefa Mařatky
vybrala J. Doubalíková.

Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlastivědného muzea.
Cena 1.-Kčs-